

Semnificația sintagmei „săvârșite în condițiile” din cuprinsul art. 91 alin. (3¹) Cod penal

The Meaning of the Phrase ‘Committed under the Conditions’ from the Content of Art. 91 Para. (3¹) Criminal Code

drd. Răzvan ANGHEL

Avocat - Baroul Cluj

e-mail: av.anghel.razvan@gmail.com

Abstract. By Law No 213/2023, the legislator tried to correct the majority of judicial practice, considering that the offence of manslaughter ‘under the conditions of Article 335 or 336’ must remove the possibility for the court to order a suspended sentence under supervision. The introduction of Article 91 paragraph (3¹) in the Criminal Code appears to be a hasty solution, in response to the media coverage of a number of cases, and it does not reflect a complete reasoning or legal analysis of the effects of this provision. The main point I wanted to clarify in this paper is the clarification of the phrase ‘committed under the circumstances’ chosen by the legislator, given that a simple reading of the text is not sufficient to understand what form of plurality of offences the legislator had in mind.

Keywords: suspended sentence under supervision, Law no. 213/2023, manslaughter, traffic offences

1. Considerente introductive

O instituție echivalentă suspendării sub supraveghere a executării pedepsei a apărut pentru prima dată în dreptul nostru penal odată cu intrarea în vigoare a Codului penal de la 1936, în forma suspendării condiționate a executării pedepsei. Indiferent de forma pe care această instituție a îmbrăcat-o de-a lungul timpului, dincolo de diferitele denumiri pe care le-a purtat și de modificările aduse majorității condițiilor impuse pentru dispunerea suspendării, două constante au menținut esența instituției: (i) existența ei ca o modalitate alternativă de individualizare a unei pedepse, prin oprirea executării efective a acesteia, menită să

sustină reeducarea condamnatului, respectiv (ii) condiția convingerii instanței de aptitudinea condamnatului de a-și corija conduita în lipsa executării pedepsei la care acesta a fost condamnat.

Cele două constante amintite arată natura suspendării sub supraveghere a executării pedepsei, aceasta fiind o unealtă a instanței, ce are menirea să ajute la oprirea unei eventuale reiterări a comportamentului infracțional, pe care judecătorul o va folosi numai atunci când persoana condamnată a reușit să câștige încrederea magistratului. Cu alte cuvinte, doar elemente ce țin de persoana condamnatului [așa cum arată art. 91 alin. (1) lit. d) din Codul penal – de aici înainte C.pen.] trebuie să stea la baza alegerii instanței de a dispune sau nu suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei (desigur, atunci când restul condițiilor sunt îndeplinite).

Consider că este deosebit de important de sesizat coerența în legiferarea acestei soluții de excepție în dreptul penal, legiuitorul înțelegând timp de aproape un secol importanța adaptării hotărârilor penale la persoana condamnată pentru îndeplinirea funcțiilor dreptului penal (în special cea educativă).¹ Însă, prin introducerea art. 91 alin. (3¹) în Codul penal, legiuitorul a înțeles să nesocotească rolul instanței, să ignore scopul instituirii posibilității dispunerii suspendării sub supraveghere a pedepsei și să înlăture posibilitatea alegerii acestei modalități de individualizare a pedepsei doar în privința unor infracțiuni, alese prin raportare la natura, nu la gravitatea lor.

Este de subliniat faptul că, în ipoteza comiterii infracțiunii de omor de către o persoană care conduce un autovehicul pe drumurile publice fără a avea permis de conducere, ansamblul dreptului pozitiv permite imaginarea unei situații în care, ulterior reducerii succesive a limitelor de pedeapsă², instanța să aibă posibilitatea dispunerii suspendării sub supraveghere a executării pedepsei. Această împrejurare nu a fost avută în vedere (deși ar fi putut fi cu ușurință acoperită printr-o formulare cum este „comite o infracțiune contra vieții sau care are ca urmare moartea victimei”), din nou fiind evidentă lipsa unui raționament complet care a condus la adoptarea acestei norme.

În *Expunerea de motive* aferentă Legii nr. 213/2023³ se observă o veritabilă lipsă de înțelegere a scopului dreptului penal (referiri concrete la scopul tragerii

1 Pentru o analiză mai atentă a clasificării funcțiilor dreptului penal a se vedea F. Streteanu, D. Nițu, Vol. I, 2014, pp. 10-13. Consider că în contextul prezentei lucrări, analiza atentă a denumirii sau catalogării funcțiilor dreptului penal este mai puțin importantă, fiind esențial de subliniat că acesta urmărește corectarea comportamentului infracțional, nu crearea unor suferințe condamnaților în scop pur punitiv sau pentru a răzbuna victimele infracțiunii.

2 De exemplu, prin reținerea unei circumstanțe atenuante, prin aplicarea prev. art. 19 din Legea nr. 682/2002 și a prev. art. 396 alin. (10) Codul de procedură penală (de aici înainte C.proc. pen.), pedeapsa minimă pentru infracțiunea de omor este de 2 ani, 2 luni și 20 zile, iar cuantumul minim al pedepsei cu închisoarea pentru infracțiunea de conducere a unui vehicul pe drumurile publice este de 2 luni și 20 zile.

3 https://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck.proiect?cam=2&idp=20640 (accesat în 19.01.2024).

la răspundere penală, fără aplecare asupra reeducării sau corijării comportamentului infracțional), urmată de o justificare care nu are nici măcar aptitudinea abstractă de a lămuri cititorul cu privire la raționamentul din spatele noii reglementări. În cuprinsul acestei expuneri de motive se arată că România are o rată a accidentelor rutiere și a mortalității în accidente rutiere ridicată (fapt susținut de statistici convingătoare). Ulterior, se susține fără referire la exemple concrete sau statistici ușor de obținut că practica instanțelor este de suspendare sub supraveghere a executării pedepsei „în astfel de cazuri prin hotărâri definitive și irevocabile”⁴. Din aceste considerente, ținând cont de numărul inculpaților trimiși în judecată pentru infracțiuni rutiere (nu condamnați, nu doar pentru infracțiunile prev. de art. 335 și art. 336 C.pen.), fără a arăta o minimă legătură între infracțiunile prev. de art. 335 și art. 336 C.pen. și accidentele rutiere, respectiv decese în accidente rutiere, se concluzionează că se impune o intervenție a legiuitorului pentru schimbarea pretensei practici a instanțelor de judecată, contrar art. 1 alin. (4) din Constituția României⁵.

Deși raționamentul ce a stat la baza acestei modificări legislative este șubred (aspect sesizat și în avizul negativ al Consiliului Economic și Social⁶), acesta are la bază un sâmbure de adevăr. Nu se poate nega faptul că o parte⁷ a practicii nesocotește caracterul excepțional al suspendării sub supraveghere a executării pedepsei, dispunând-o adesea cu ușurință și predominant prin valorificarea lipsei antecedentelor penale ale inculpatului. Or, deși conduita anterioară comiterii infracțiunii trebuie avută în vedere de instanță, art. 91 alin. (1) lit. d) C.pen. impune o analiză mult mai atentă a persoanei inculpatului.

Eventuala aplicare excesivă a prev. art. 91 și urm. C.pen. în practică nu trebuie să facă obiectul controlului parlamentar. Această eventuală înlocuire a regulii executării efective a pedepsei cu suspendarea sub supraveghere, dacă într-adevăr se confirmă printr-o analiză (atât a practicii, cât și a rezultatelor obținute prin reducerea sau nu a probabilității reiterării comportamentului infracțional) poate fi dirijată exclusiv prin formarea profesională inițială și continuă a magistraților. Pe de altă parte, o eventuală preponderență aplicare a prev. art. 91 și urm. C.pen. în ipoteza infracțiunilor rutiere ar putea indica o necesitate de îndreptare mai uzuală

4 *Expunerea de motive* menționată *supra*, p. 3

5 Intervenția legiuitorului are aparenta menire de a contrazice practica judiciară, în raport cu un număr redus și specific de infracțiuni, exclusiv pentru a mulțumi opinia publică, în ciuda lipsei oricărui indiciu cu privire la o eventuală nelegalitate a jurisprudenței ce se vrea a fi corijată.

6 https://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck.proiect?cam=2&idp=20640 (accesat în 19.01.2024).

7 Totuși, în practică se observă și exemple suficiente de spețe în care nu se dispune suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei în situații cum sunt cele avute în vedere de art. 93 alin. (3¹) C.pen.:

C.A. Suceava, Hotărârea nr. 46/2024 din 16.01.2024, cod RJ 39642dge3: <https://www.rejust.ro/juris/39642dge3> (accesat în 19.01.2024); C.A. Bacău, Hotărârea nr. 740/2023 din 25.09.2023, cod RJ 8686g227g: <https://www.rejust.ro/juris/8686g227g> (accesat în 19.01.2024).

a instanțelor către pedeapsa amenzii, care, prin natura ei, permite o sancționare reală și simțită imediat de către condamnat, cu evitarea încarcerării acestuia.

Prezentarea acestor probleme legate de felul în care art. 91 alin. (3¹) C.pen. a intrat în sfera dreptului pozitiv prezintă o relevanță raportat la tema acestei lucrări. Determinarea voinței reale a legiuitorului, a scopului unei legiferări și a contextului social și politic în care o normă a intrat în vigoare este un prim pas esențial în interpretarea acesteia. Din nefericire, din ansamblul celor prezentate, conchid că prin Legea nr. 213/2023 s-a urmărit mulțumirea opiniei publice care, din pricina mediatizării excesive a unor situații relativ rar întâlnite, se afla în eroare. Din perspectiva dreptului penal, problema apare în lipsa unei expuneri clare și juridice a sensului normei care, la rândul său, folosește un limbaj care deși la o primă vedere pare să fie pe înțelesul oricui, este lipsit de precizie.

Ajungând astfel la problema centrală pe care mi-am propus să o analizez, mă întreb ce înseamnă că infracțiunea de ucidere din culpă „profesională” [art. 192 alin. (2) C.pen.] sau cea de ucidere din culpă a două sau mai multe persoane [art. 192 alin. (3) C.pen.] au fost „săvârșite în condițiile art. 335 sau 336”? Expunerea de motive a Legii nr. 213/2023⁸ vorbește despre concursul dintre infracțiunile de ucidere din culpă și cea de conducere a unui vehicul fără permis de conducere, respectiv de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, astfel că această formă a pluralității de infracțiuni este punctul de la care voi porni în cele ce urmează.

2. Ce înseamnă „săvârșite în condițiile art. 335 sau 336”

Deși legiuitorul a reușit să ne transmită faptul că a avut în vedere concursul dintre infracțiunea de ucidere din culpă și infracțiunile prevăzute de art. 335 sau art. 336 C.pen., această informație nu este suficientă. Nu este acceptabilă o interpretare a art. 91 alin. (3¹) C.pen. în sensul că ori de câte ori infracțiunea de ucidere din culpă a fost comisă în concurs cu o infracțiune incriminată de art. 335 sau art. 336 C.pen. este imposibilă dispunerea suspendării sub supraveghere a pedepsei. Cu siguranță art. 91 alin. (3¹) C.pen. nu este aplicabil în ipoteza în care cele două infracțiuni sunt comise în circumstanțe distincte, existând o separație spațio-temporală semnificativă între ele. Această concluzie derivă din sintagma folosită de legiuitor, „în condițiile” implicând o legătură strânsă, atât temporală, cât și spațială între cele două infracțiuni.

Cu titlu exemplificativ, în ipoteza în care X comite la data de 01.12.2023 o infracțiune de ucidere din culpă incriminată de art. 192 alin. (2) C.pen. iar ulterior, la data de 24.01.2024, o infracțiune de conducere sub influența alcoolului,

8 *Expunerea de motive* menționată *supra*, p. 1

instanța va putea dispune suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei rezultante aplicate pentru comiterea celor două infracțiuni.

Tot în această privință, observ că deși textul analizat face referire la art. 335 și art. 336 C.pen., fără a diferenția după alineatele lor, în realitate, sfera sa de aplicabilitate este mai restrânsă. În acest sens, am în vedere atât *Expunerea de motive*⁹, care se referă la accidente rutiere și decese provenite din acestea, cât și incompatibilitatea infracțiunii incriminate în art. 335 alin. (3) C.pen. (existând inevitabil atât o separație spațio-temporală între momentul încredințării vehiculului și eventuala infracțiune de ucidere din culpă comisă de autorul încredințării, cât și lipsa unei legături palpabile între cele două infracțiuni care să fie compatibilă cu sintagma „săvârșită în condițiile”), cu premisa art. 91 alin. (3¹) C.pen.

Din cele expuse anterior, trag concluzia că art. 91 alin. (3¹) C.pen. poate fi aplicabil doar în ipoteza comiterii infracțiunii prev. de art. 192 alin. (2) și (atunci când este aplicabil) alin. (3) C.pen., într-o strânsă legătură spațio-temporală cu una sau mai multe dintre infracțiunile prev. de art. 335 alin. (1) sau alin. (2), respectiv art. 336 alin. (1), alin. (2) sau alin. (3) C.pen. Însă, o eventuală limitare a explicării sintagmei „săvârșită în condițiile” printr-o strânsă legătură spațio-temporală pare insuficientă, fiind inaptă să delimiteze clar sfera de aplicare a normei.

În încercarea de determinare precisă a sensului sintagmei analizate, am sperat că alte utilizări ale sale din cuprinsul Codului penal ar putea să-mi aducă lămuriri suplimentare. Ținând cont și de art. 91 alin. (3¹), Codul penal are un total de 8 utilizări a sintagmei „săvârșită în condițiile”, la plural și singular. Dintre acestea, prima nu este utilă în acest demers, fiind folosită într-un context mult prea diferit [art. 73 alin. (1) C.pen.]. Restul sunt parte din sau fac referire la diverse forme agravate, asimilate altor infracțiuni. În esență, observ că folosirea acestei sintagme are în vedere o trimitere la condițiile de tipicitate de la articolul la care se referă.

Coroborând această modalitate de utilizare a sintagmei cu restul celor conchise anterior, consider că singurul sens al sintagmei, în contextul art. 91 alin. (3¹) C.pen., apt să asigure o normă de previzibilitate a normei, este săvârșirea faptei de ucidere din culpă, prevăzută de art. 192 alin. (2) și când este cazul alin. (3) C.pen. în concurs formal de infracțiuni cu una sau mai multe dintre infracțiunile incriminate de art. 335 alin. (1) sau alin. (2), respectiv art. 336 alin. (1), alin. (2) sau alin. (3) C.pen.

Ancorarea soluției într-o instituție aptă de a primi o definiție clară, completă și limitativă este imperativă pentru trasarea unor linii ferme, fiind vorba despre o ingerință a legiuitorului în dreptul și obligația judecătorului de a judeca cauza și de a individualiza pedeapsa.

Pentru a clarifica delimitarea sferei interdicției dispunerii suspendării sub supraveghere a executării pedepsei prevăzută de art. 91 alin. (3¹) C.pen. doar la

un eventual concurs formal de infracțiuni, țin să arăt că în doctrină este general acceptată existența unui concurs ideal atât în ipoteza unei suprapuneri perfecte a conduitelor cu relevanță penală pentru ambele infracțiuni, cât și în ipoteza unei suprapuneri parțiale, constând în regăsirea integrală a actelor de executare specifice unei infracțiuni în cuprinsul actelor de executare specifice unei alteia.¹⁰

Într-adevăr, de cele mai multe ori, nu va exista o suprapunere completă între acea parte a acțiunii infracționale care întrunește doar elementele constitutive ale infracțiunilor prev. de art. 335 și/sau art. 336 C.pen. și acea parte a activității infracționale care atrage răspunderea penală pentru uciderea din culpă. Însă, această coincidență parțială între infracțiunea rutieră și uciderea din culpă, dată fiind cuprinderea tuturor momentelor relevante pentru tipicitatea infracțiunii de ucidere din culpă în perioada săvârșirii infracțiunii rutiere în forma continuă, este suficientă pentru a reține concursul formal.

Puțina practică pe care am identificat-o cu privire la această nouă reglementare este împărțită cu privire la forma concursului, unele instanțe numindu-l real¹¹, iar altele formal¹². Consider însă că aceste soluții diferă nu din pricina unei analize riguroase și atente care să conducă la raționamente juridice distincte, ci din pricina unei lipse de importanță a distincției dintre cele două forme de concurs existentă în actuala reglementare [în afara prevederilor art. 91 alin. (3¹) C.pen.], dar și a unei lipse a necesității aplecării asupra acestui aspect, date fiind regulile aplicării legii penale în timp [infracțiunile deduse judecății fiind comise înainte de intrarea în vigoare a art. 91 alin. (3¹) C.pen.].

3. Determinarea existenței concursului formal de infracțiuni

Soluția pe care o propun va impune o atentă aplecare a instanțelor asupra formei concursului de infracțiuni, atât dintr-o perspectivă teoretică care impune o înțelegere completă a formelor concursului de infracțiuni, cât și dintr-o perspectivă probatorie, fiind deosebit de importantă (și uneori dificilă) stabilirea cu exactitate a coincidenței între infracțiuni. Bunăoară, este aproape imposibilă determinarea precisă a nivelului îmbibației alcoolice în sânge pe care o avea inculpatul la momentul producerii accidentului rutier care a condus la reținerea infracțiunii de ucidere din culpă (în lipsa recoltării unei a două probe, pentru realizarea unui calcul retroactiv). Într-o atare situație, deși ar putea fi certă comiterea infracțiunii de ucidere din culpă în concurs cu infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, faptele fiind în imediată vecinătate temporală și fiind realizate printr-o unică acțiune de conducere,

10 F. Streteanu, D. Nițu, Vol. II, 2018, pp. 107-108; M. Udrioiu, 2022, p. 459.

11 C.A. Bacău, Hotărârea nr. 740/2023 din 25.09.2023, cod RJ 8686g227g: <https://www.rejust.ro/juris/8686g227g> (accesat în 19.01.2024).

12 C.A. Suceava, Hotărârea nr. 46/2024 din 16.01.2024, cod RJ 39642dge3: <https://www.rejust.ro/juris/39642dge3> (accesat în 19.01.2024).

am rețineri cu privire la posibilitatea atingerii standardului probator *dincolo de orice îndoială rezonabilă* cu privire la tipicitatea faptei inculpatului de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe la momentul comiterii infracțiunii de ucidere din culpă (dată fiind incertitudinea referitoare la îmbibația alcoolică de la acel moment).

În susținerea acestei interpretări vine și jurisprudența Curții Constituționale¹³ care impune raportarea la alcoolemia persoanei de la momentul la care conducea efectiv autoturismul, respectiv de deciziile ulterioare ale Înaltei Curți de Casație și Justiție¹⁴ prin care se arată că stabilirea alcoolemiei este o chestiune de ordin probator, fiind lămurită problema juridică a momentului consumării infracțiunii. În acest sens, subliniez că problemele în practică vor apărea atunci când va exista o perioadă de timp scursă între momentul comiterii infracțiunii de ucidere din culpă și fie cel al surprinderii în trafic (bunăoară dacă conducătorul autoturismului nu oprește după producerea accidentului rutier), fie cel al recoltării probelor biologice.

Ca atare, în această ipoteză, dar și în oricare alta în care nu se poate stabili cu certitudine existența unui concurs formal, consider că se impune reținerea concursului real (în conformitate cu principiul *in dubio pro reo*), cu consecința posibilității dispunerii suspendării sub supraveghere a executării pedepsei, presupunând îndeplinirea restului condițiilor enumerate de art. 91 C.pen.

O altă problemă destul de relevantă pentru practică pe care am identificat-o, este să stabilem dacă este necesară sau nu existența unei soluții de renunțare la aplicarea pedepsei, amânare a aplicării pedepsei sau condamnare cu privire la infracțiunea rutieră, pentru a deveni incident art. 91 alin. (3¹) C.pen. Or, răspunsul la această problemă se regăsește tocmai în înțelegerea modului prin care se constată comiterea unei infracțiuni și existența unei forme a concursului de infracțiuni, anume doar prin pronunțarea unei hotărâri definitive (sau rămasă definitivă) de către o instanță penală.

Pentru a arăta de ce răspunsul la această întrebare este relevant, o să prezint un exemplu aparent banal, dar care poate fi întâlnit cu ușurință în practică [dată fiind aglomerarea organelor de cercetare penală care se ocupă de infracțiuni rutiere, dar și formularea actuală și posibil neconstituțională a art. 155 alin. (1) C.pen. – „trebuie comunicat” în loc de „este comunicat”]: În ipoteza pronunțării unei soluții de încetare a procesului penal pentru infracțiunea rutieră raportată la împlinirea termenului de prescripție a răspunderii penale (sau de clasare a cauzei cu privire la această infracțiune întemeiată pe acest considerent), dat fiind termenul de prescripție mai scurt decât în privința infracțiunii de ucidere din culpă prev. de art. 192 alin. (2) C.pen., urmată de o soluție de condamnare

13 Decizia Curții Constituționale nr. 732 din 16.12.2014.

14 Î.C.C.J., Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, Decizia nr. 16 din 08.06.2016.

pentru infracțiunea de ucidere din culpă, instanța mai este oprită din a dispune suspendarea sub supraveghere a executării pedepsei? Răspunsul trebuie să fie negativ, în caz contrar depășindu-se limitele învestirii instanței și încălcându-se prezumția de nevinovăție.

Mai întâi, în această ipoteză acțiunea penală s-a stins, dată fiind existența unui caz de împiedicare a punerii în mișcare sau exercitării acțiunii penale, dintre cele reglementate la art. 16 alin. (1) C.proc.pen. Instanța penală nefiind învestită cu sau dezinvestindu-se de soluționarea acțiunii penale cu privire la infracțiunea rutieră, nu poate analiza tipicitatea obiectivă și subiectivă a faptei. Ca atare, date fiind limitele judecății, instanța, aflându-se în imposibilitatea stabilirii existenței unei infracțiuni, nu va putea analiza eventuala formă a pluralității de infracțiuni, nu va putea stabili dacă este sau nu vorba despre un concurs formal și astfel nu se va afla în ipoteza reglementată de art. 91 alin. (3¹) C.pen.

Mai apoi, prezumția de nevinovăție impune ca, în lipsa unei hotărâri definitive de renunțare la aplicarea pedepsei, amânare a aplicării pedepsei sau condamnare, nicio persoană să nu poată fi considerată sau tratată ca fiind vinovată. Dată fiind imposibilitatea instanței de a se pronunța cu privire la pretinsa infracțiune rutieră, din pricina lipsei unei acțiuni penale cu privire la aceasta, orice constatare (chiar implicită) a comiterii acesteia reprezintă o formă de înlăturare a prezumției de nevinovăție într-un mod nepermis, în afara unui cadru procesual și fără respectarea dreptului la apărare (lipsa de informare cu privire la întinderea acuzației, imposibilitatea administrării de probațiune sau formulării de concluzii cu privire la infracțiunea rutieră etc.). Nici chiar în ipoteza unei cereri de continuare a procesului penal nu se poate constata comiterea infracțiunii, singurele soluții rămânând achitarea și încetarea procesului penal.

În sens contrar, se poate considera că Înalta Curte de Casație și Justiție, în jurisprudența sa obligatorie, permite analiza comiterii unei infracțiuni de către o persoană acuzată de o alta, în lipsa unei acțiuni penale referitoare la această infracțiune. În acest sens, instanța supremă arată că „infracțiunea de spălare a banilor este o infracțiune autonomă, nefiind condiționată de existența unei soluții de condamnare pentru infracțiunea din care provin bunurile.”¹⁵ Dată fiind premisa existenței unei infracțiuni predicat din care provin bunurile ce fac obiectul infracțiunii de spălare a banilor, este lesne de observat cum, chiar în lipsa unei investiții a instanței cu privire la acea infracțiune, se poate constata existența ei și chiar comiterea de către o persoană determinată.

Or, dacă este posibilă condamnarea autorul infracțiunii de spălare de bani în lipsa unei soluții de condamnare pentru infracțiunea din care au provenit bunurile, de ce nu am putea constata comiterea infracțiunii rutiere fără investirea instanței penale și fără o soluție de condamnare (în sens larg) cu privire la aceasta?

15 Î.C.C.J., Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, Decizia nr. 16 din 08.06.2016.

Dincolo de împrejurarea că soluția dată în cazul infracțiunii de spălare a banilor era impusă, printre altele, de Convenția de la Varșovia, ratificată prin Legea nr. 420/2006, între cele două situații mai este o diferență esențială: în cazul infracțiunii de spălare a banilor, existența unei infracțiuni predicat ține de tipicitatea faptei, pe când în cazul infracțiunii de ucidere din culpă, existența ori inexistența concursului formal cu o infracțiune dintre cele amintite de art. 91 alin. (3¹) C.pen. nu poartă asupra tipicității faptei.

Diferența este esențială, căci permite instanței investite cu judecarea infracțiunii de spălare de bani să analizeze existența sau inexistența infracțiunii predicat, tocmai în vederea realizării unei judecăți complete și a soluționării corecte a acțiunii penale. În schimb, eventuala comitere a unei infracțiuni rutiere, în privința căreia s-a dispus încetarea procesului penal sau clasarea, nu poartă asupra tipicității unei infracțiuni de ucidere din culpă. Astfel că, instanța nu va putea analiza eventuala comitere a infracțiunii rutiere fără a depăși limitele judecății și nu va fi ținută de prevederile art. 91 alin. (3¹) C.pen.

4. Concluzii

Pe parcursul prezentului articol am urmărit să dau și răspunsuri la problemele pe care le-am identificat. Ca atare, o reiterare a lor în cadrul prezentei secțiuni ar fi redundantă. Din acest motiv, în loc de concluzii, am vrut să îmi exprim o opinie despre voința legiuitorului și cum s-a transpus doar parțial în textul comentat.

La finalul acestei cercetări pot doar să conchid că voința legiuitorului a avut legătură doar cu satisfacerea opiniei publice și a presei. Înțelegerea completă a normei, prin raportare la o presupusă voință reală a legiuitorului, în contextul unei legiferări impulsive și lipsită de înțelegere a cadrului dreptului pozitiv și de o abordare logică și sistematică, reprezintă un efort sisific.

Nici Parlamentului, nici Guvernului nu ar trebui le fie permis să legifereze în dorința corectării practicii judiciare. Prin Legea nr. 213/2023 a fost introdusă o normă în Codul penal al cărei scop declarat este de a opri o jurisprudență legală, care respecta în întregime dispozițiile legale. Parlamentul a ales ca printr-o lege nu doar să limiteze sfera de aplicabilitate a unei instituții de drept penal, ci să intervină în mod direct în procesul judiciar, schimbând inevitabil soluțiile ce ar fi urmat să fie pronunțate în anumite tipuri de spețe. Satisfacerea opiniei publice a venit cu costul încălcării separației puterilor în stat, printr-o ingerință nejustificată a legislativului în judiciar, al cărei caracter necugetat riscă să conducă la rezultate indezirabile.

Bibliografie

1. F. Streteanu, D. Nițu, *Drept penal, Partea generală*, Vol. I, Editura Universul Juridic, București, 2014
2. Hotărârea nr. 46/2024 din 16.01.2024 pronunțată de Curtea de Apel Suceava, cod RJ 39642dge3: <https://www.rejust.ro/juris/39642dge3>
3. Hotărârea nr. 740/2023 din 25.09.2023 pronunțată de Curtea de Apel Bacău, cod RJ 8686g227g: <https://www.rejust.ro/juris/8686g227g>
4. F. Streteanu, D. Nițu, *Drept penal, Partea generală*, Vol. II, Editura Universul Juridic, București, 2018
5. M. Udrioiu, *Sinteze de Drept penal. Partea generală*, Vol. I, Ediția 3, Editura C.H. Beck, București 2022